

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

Ons kenmerk
Z/264059

Plaats
's-Hertogenbosch

op de op 11 september 2025 ontvangen aanvraag van de Gemeente Tilburg om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De flora- en fauna-activiteit gaat over de gevolgen ten aanzien van beschermde dier- en/of plantsoorten vanwege de natuurontwikkeling op voormalig agrarische grond. Uitgevoerd in de Drasse Driehoek, deze is gelegen in het Stadsbos013, ten oosten van de Reeshof, in Tilburg.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Namens dezen,

Dit document is digitaal ondertekend.

Besluit

Onderwerp

Op 11 september 2025 hebben wij van de Gemeente Tilburg een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, door het realiseren van natuur op voormalig agrarische grond. Deze activiteiten vinden plaats in de Drasse Driehoek, deze is gelegen in het Stadsbos013, ten oosten van de Reeshof, in Tilburg.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gezien de overwegingen die zijn opgenomen in dit besluit,

- I. aan Gemeente Tilburg, Postbus 90155, 5000 LH, Tilburg, de gevraagde vergunning te verlenen, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 11.46, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk vangen van de:
 - **kamsalamander** (*Triturus cristatus*);
 - artikel 11.46, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk verstoren van de:
 - **kamsalamander** (*Triturus cristatus*);
 - artikel 11.46, eerste lid, onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de:
 - **kamsalamander** (*Triturus cristatus*);
 - artikel 11.48, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover dit betreft het gebruik van niet selectieve vangmiddelen, waaronder:
 - niet selectieve schepnetten;
 - niet selectieve fuiken;
 - niet selectieve vangemmers;voor het vangen van de:
 - **kamsalamander** (*Triturus cristatus*);
 - **vinpootsalamander** (*Lissotriton helvetica*);
 - artikel 11.54, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het vangen van de:
 - **vinpootsalamander** (*Lissotriton helvetica*);
 - artikel 11.54, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van de:
 - **wezel** (*Mustela nivalis*);
 - **bunzing** (*Mustela putorius*);
 - **steenmarter** (*Martes foina*);
 - **vinpootsalamander** (*Lissotriton helvetica*);voor de periode vanaf de dag na de dag van bekendmaking van dit besluit tot en met tot en met 1 oktober 2030;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag en de aanvullende gegevens, voor zover deze gaat over de soorten als bedoeld onder I, onderdeel uitmaakt van dit besluit;
- III. de gevraagde vergunning af te wijzen, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet, van de bepalingen als bedoeld in:

- artikel 11.46, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk doden van de:
 - **kamsalamander** (*Triturus cristatus*);
- artikel 11.54, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk doden van de:
 - **vinpootsalamander** (*Lissotriton helvetica*);

omdat deze verbodsbepalingen voor deze soorten niet worden overtreden;

IV. aan dit besluit voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 2.7 'Voorschriften';

V. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van dit besluit:

- Quicksan natuur Drasse Driehoek Tilburg met kenmerk 722240083 van 3 juli 2024 (hierna: quickscan)
- Aanvullend onderzoek salamanders Drasse Driehoek, met kenmerk 721250298 van 15 augustus 2025 (hierna: eerste nader onderzoek)
- Aanvullend onderzoek kleine marterachtigen Drasse Driehoek Tilburg, met kenmerk 722240241 van 8 januari 2025 (hierna: tweede nader onderzoek)
- Projectplan Drasse Driehoek, met kenmerk 722230305 van 27 augustus 2025 (hierna: projectplan)
- Beheernotitie Drasse Driehoek met kenmerk 722230305 van 11 juli 2025
- Aanvullende gegevens van 19 januari 2026 en 10 maart 2026
- Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie
- Bijlage 2: locatie(s) van de maatregelen
- Bijlage 3: meldingsformulier start handelingen beschermde soorten (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit en wordt u door dit besluit rechtstreeks in uw belang getroffen, dan kunt u een bezwaarschrift hiertegen indienen. Dit kan tot 6 weken na de dag van verzending van het besluit. De verzenddatum is terug te vinden in de kennisgeving.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.

- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Het besluit treedt in werking de dag na verzending van het besluit. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een beroepschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch. De rechter besluit dan of het besluit wordt geschorst.

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor:

<http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen van een voorlopige voorziening (griffierecht) en/of het indienen van een beroepschrift.

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT	2
PROCEDURELE OVERWEGINGEN	6
INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN	7
1. WETTELIJK KADER - OMGEVINGSWET	7
1.1 <i>BESCHERMINGSREGIMES</i>	7
1.2 <i>OMGEVINGSVERORDENING NOORD-BRABANT</i>	7
2. TOETSING EFFECTEN RUIMTELIJKE INGREEP	8
2.1 <i>AANGEVRAAGDE ACTIVITEITEN</i>	8
2.2 <i>ONDERZOEK SOORTEN</i>	8
2.3 <i>MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN</i>	9
2.4 <i>ALTERNATIEVENAFWEGING</i>	10
2.5 <i>BELANG VAN DE AANVRAAG</i>	11
2.6 <i>MAATREGELEN</i>	11
2.7 <i>VOORSCHRIFTEN</i>	15
2.8 <i>STAAT VAN INSTANDHOUDING</i>	17
3. CONCLUSIE	17
BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE.....	18
BIJLAGE 2. LOCATIES VAN DE MAATREGELEN.....	18
BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN	21

Procedurele overwegingen

Aanvraag

Op 11 september 2025 hebben wij van Gemeente Tilburg een aanvraag voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van de Omgevingswet (artikel 5.1, tweede lid, onder g) ontvangen. De aanvraag is op 19 januari 2026 aangevuld.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het projectplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/264059.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) volgens artikel 5.10, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als het aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

De aanvraag bevat voldoende informatie voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit is gevraagd.

Overige regelgeving

Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving of activiteit onder de Omgevingswet kan aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen. Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan de flora- en fauna-activiteit van de Omgevingswet niet betrokken.

Inhoudelijke overwegingen

1. Wettelijk kader - Omgevingswet

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Omgevingswet (hierna: Ow) zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Paragraaf 11.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de vergunning.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Paragraaf 11.2.3 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Paragraaf 11.2.4 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74l van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Voor alle inheemse soorten geldt in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een vergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In onder andere artikel 5.40 en artikel 18.10 van de Ow zijn gronden opgenomen op grond waarvan een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd. De vergunning kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de vergunning.

1.2 Omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben de Omgevingsverordening Noord-Brabant (hierna: Verordening) vastgesteld. Voor een flora- en fauna-activiteit zijn aanvullende kaders vastgelegd. Zo zijn voor bepaalde soorten en handelingen vrijstellingen opgenomen. Deze zijn neergelegd in paragraaf 3.8.2 van de Verordening.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.

De aangevraagde activiteiten gaan over natuurontwikkeling, de omvorming van aaneengesloten open agrarische gebieden naar (natte) natuur. De werkzaamheden worden uitgevoerd om een aantal beheertypen te ontwikkelen, zoals vochtige heide, nat schraalland, kruiden- en faunarijk grasland, kruiden- en faunarijke akkers en ruigtes en om elzensingels te herstellen. Hiertoe zullen de volgende activiteiten worden verricht:

- Afgraven van grond voor onder andere vochtige heide & poelen en nat schraalland;
- Dempden greppel;
- Aanleg natuurvriendelijke oevers;
- Baggeren en herstellen van bestaande poel;
- Maaiwerkzaamheden;
- Aanleg van vlonderpad en onverhard pad;
- Plaatsen schotbalkstuwen in spoorsloot en Oude Lee;
- Verondiepen watergang;
- Dunning van een deel van de begroeiing;
- Aanplant eiken/elzensingel.

Deze activiteiten vinden plaats in de Drasse Driehoek, deze is gelegen in het Stadsbos013, ten oosten van de Reeshof, in Tilburg. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij de aanvraag gevoegde rapportages van het eerste en tweede nader onderzoek en in hoofdstuk 4 van het projectplan.

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Op 14 maart 2024 heeft een veldbezoek in het kader van een quickscan naar beschermde soorten plaatsgevonden.

Het nader onderzoek naar de vinpootsalamander, kamsalamander en kleine marterachtigen en steenmarter heeft plaatsgevonden in 2024. Voor het onderzoek is het plangebied opgedeeld in deelgebied 1 ten noorden van het spoor en deelgebied 2 ten zuiden van het spoor. Alleen plangebied 2 is nader onderzocht. Plangebied 1 bestaat enkel uit maisakker en voormalig begraasd grasland. Doordat dit ongeschikt leefgebied betreft, is op voorhand uitgesloten dat voortplantingswater of landhabitat van de vinpootsalamander en kamsalamander en verblijfplaatsen of essentiële onderdelen van het leefgebied voor kleine marterachtigen en steenmarter in dit deel aanwezig zijn. In plangebied 2 bestaat het onderzochte oppervlaktewater uit de noordelijke poel, de zuidelijke poel, de te verondiepen sloot en de spoorsloot.

Vinpootsalamander

Het onderzoek is door 2 gerichte veldbezoeken uitgevoerd conform Soorteninventarisatie protocollen Groene Bureaus (2023). Door middel van schepnetonderzoek zijn volwassen vinpootsalamanders en larven in het voortplantingswater aangetoond.

Kamsalamander

Het plangebied is onderzocht conform het Kennisdocument Kamsalamander (BIJ12, 2017). Tijdens 2 veldbezoeken is de onderwatervegetatie geïnspecteerd op de aanwezigheid van eitjes tussen dubbelgevouwen bladeren, daar zijn 2 kamsalamandereieren gevonden. In juni 2024 hebben nog 2 veldonderzoeken plaatsgevonden, daar zijn door middel van schepnetonderzoek meerdere volwassen kamsalamanders en 1 larve aangetroffen.

Kleine marterachtigen en steenmarter

Het nader onderzoek naar de marterachtigen is uitgevoerd door middel van het plaatsen van struikrovers, waarbij gebruik is gemaakt van de zogenoemde 'Sardientjesmethode'. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Kennisdocument kleine marterachtigen (BIJ12, 2024). Daarnaast hebben er meerdere veldbezoeken plaatsgevonden waarbij een habitatgeschiktheidsscan is uitgevoerd. In het plangebied zijn potentiële verblijfplaatsen voor de wezel en bunzing aangetroffen. Op basis van de aangetroffen uitwerpselen en gegevens verkregen met behulp van struikrovers is de aanwezigheid van de wezel en de steenmarter meerdere malen vastgesteld. De bunzing is éénmaal vastgesteld.

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

De aanvrager geeft aan dat er;

- leefgebied met vaste voortplantings- en rustplaatsen van de wezel;
- leefgebied met vaste voortplantings- en rustplaatsen van de bunzing;
- leefgebied met vaste voortplantings- en rustplaatsen van de steenmarter;
- voortplantingsbiotoop van de vinpootsalamander;
- voortplantingsbiotoop van de kamsalamander;
- landbiotoop van de vinpootsalamander;
- landbiotoop van de kamsalamander;

aanwezig zijn in deelgebied 2 van het plangebied.

Door de werkzaamheden worden de verblijfplaatsen vernield of beschadigd. Daarnaast wordt de kamsalamander verstoord en worden eventueel individuen van de kamsalamander en vinpootsalamander gevangen en weer losgelaten elders in het bestaande leefgebied, maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Tijdens de vangst wordt gebruik gemaakt van niet-selectieve schepnetten.

Deelgebied 2 bestaat uit een kleinschalig open agrarisch landschap met meerdere poelen en sloten. In de noordelijke poel zijn tijdens de veldbezoeken meerdere volwassen vinpootsalamanders en kamsalamanders aangetroffen, evenals eieren en een larve van de kamsalamander en larven van de vinpootsalamander. In de zuidelijke poel en de spoorsloot zijn vermoedelijke larven van de vinpootsalamander vastgesteld. In de te verondiepen sloot zijn enkele volwassen vinpootsalamanders aangetroffen. De bosschage en struweel rondom de noordelijke poel zijn onderdeel van de landbiotoop van de kamsalamander. Deze bosschage en struweel blijven gedurende vrijwel de gehele vergunningsperiode buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, met uitzondering van één maand waarin in beperkte mate dunning van het aanwezige moerasstruweel plaatsvindt. Door de voorgenomen natuurontwikkeling zal het voortplantingswater van de vinpootsalamander worden aangetast als gevolg van het verondiepen van de sloot en het herstel van de zuidelijke poel. Het voortplantingswater in de noordelijke poel van zowel de kamsalamander als de vinpootsalamander blijft onaangetast.

Deelgebied 2 bevat hoofdverbindingen en nevenverbindingen voor de marterachtigen. Deze verbindingen bestaan uit houtwallen, elzensingels, struweel, greppels en rietlanden. In deelgebied 2 van het plangebied zijn meerdere potentiële verblijfplaatsen van de wezel aanwezig. Aan de westzijde van het deelgebied, langs de elzensingels, zijn muizenholen waargenomen en ten zuiden van de hoofdsloot bevindt zich een omgevallen wilg, welke ook als potentiële verblijfplaats voor de bunzing kan worden aangemerkt. Daarnaast zijn binnen het plangebied diverse potentiële verblijfplaatsen aanwezig in elzensingels en houtwallen. Door de werkzaamheden worden mogelijk (in)direct verblijfplaatsen vernietigd.

2.4 Alternatievenafweging

Er zijn geen redelijke alternatieven mogelijk die zullen leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de wezel, de bunzing, de steenmarter, de vinpootsalamander en de kamsalamander te verlenen.

Locatie

Het project is locatie gebonden, waardoor alternatieven voor andere locaties ontbreken. Dit gebied leent zich om te ontwikkelen tot natuurgebied als onderdeel van het Stadsbos013. In het provinciaal natuurnetwerk speelt het Stadsbos013 tussen de natuurgebieden ten zuiden van de A58 en grote natuurgebieden ten noorden van Tilburg een belangrijke verbindende rol. Om voor de totale ontwikkeling van het Stadsbos013 tot een samenhangende aanpak te komen biedt het te ontwikkelen gebied, Drasse Driehoek, een belangrijke schakel. Hierbij is het doel om de Drasse Driehoek in te richten als nieuwe natuur. De Drasse Driehoek kan het geïsoleerde biotoop van de Drijflanen via een reeks van poelen en via het Bels Lijntje gaan verbinden met de Kaaistoep. Gebieden in de directe omgeving zijn hiervoor niet geschikt door de aanwezige woonwijken danwel waardevolle bossen.

Ingreep

Om als goede schakel tussen de bestaande natuurgebieden te voldoen, dient de Drasse Driehoek ingericht te worden met de juiste biotopen. Deze biotopen bestaan onder meer uit poelen en vochtige heide met elementen van heischraal grasland. Het verschraken en vernatten van het gebied zorgt voor een toename in de biodiversiteit. Hiervoor worden bestaande sloten verondiept. Het verbeteren van bestaande poelen en de aanleg van nieuwe poelen zorgt voor voortplantingsgebied voor diverse amfibieën, waaronder de kamsalamander en vinpootsalamander.

Planning

Bij de planning van de werkzaamheden is rekening gehouden met de aanwezigheid van de wezel, de bunzing, de steenmarter, de vinpootsalamander en de kamsalamander. Door de werkzaamheden zoveel mogelijk buiten de kwetsbare periode uit te voeren wordt voorkomen dat bovengenoemde worden verstoord in de meest kwetsbare periode. Voor de wezel, de bunzing en de steenmarter betreft dit de kraamperiode. Voor de vinpootsalamander en de kamsalamander is dit afhankelijk van het seizoen (landbiotoop of voortplantingsbiotoop). Daarom is er geen optimalere planning te maken waarbij de wezel, de bunzing, de steenmarter, de vinpootsalamander en de kamsalamander minder hinder ondervinden aan de werkzaamheden

Werkwijze

Om te voorkomen dat tijdens de werkzaamheden onverhoopt negatieve effecten optreden op de flora en fauna binnen de Drasse Driehoek, worden voorzorgsmaatregelen genomen. Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden worden delen van het plangebied waar werkzaamheden plaats zullen vinden onaantrekkelijk gemaakt (buiten de kwetsbare periode van de wezel, de bunzing, de steenmarter, de vinpootsalamander en de kamsalamander. Samen met de ecologisch deskundige wordt overlegd welke stappen worden genomen. Om te zorgen dat te allen tijden correct wordt gehandeld, wordt voor het werk een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin de juiste gedragsregels over de flora en fauna worden beschreven en gewaarborgd.

2.5 Belang van de aanvraag

In de aanvraag is het belang voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de wezel, de bunzing, de steenmarter, de vinpootsalamander en de kamsalamander te verlenen.

De omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is gevraagd op grond van het belang 'van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats' zoals genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, onder b en in artikel 8.74l, eerste lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

In het provinciaal natuurnetwerk speelt het Stadsbos013 tussen de natuurgebieden ten zuiden van de A58 en grote natuurgebieden ten noorden van Tilburg een belangrijke verbindende rol. Om voor de totale ontwikkeling van het Stadsbos013 tot een samenhangende aanpak te komen biedt het te ontwikkelen gebied, Drasse Driehoek, een belangrijke schakel. Hierbij is het doel om de Drasse Driehoek in te richten als nieuwe natuur. De Drasse Driehoek kan het geïsoleerde biotoop van de Drijflanen via een reeks van poelen en het Bels Lijntje gaan verbinden met de Kaaistoep.

De abiotische uitgangssituatie (hoge grondwaterstanden, schoon kwelwater) en korte afstand tot bestaande leefgebieden van bijzondere amfibieën geven het een hoge ecologische potentie voor het realiseren van natuurdoeltypes met bijzondere soorten, zoals vochtige hooilanden en kruidenrijk graslanden (Landschapsplan Drasse Driehoek Tilburg, 2022). In landschappelijk opzicht is de openheid te midden van de omliggende bossen erg waardevol en draagt de natuurontwikkeling bij aan een duurzaam watersysteem.

Door enkele sloten te verondiepen wordt minder water afgevoerd, waaronder kwelwater. Hiermee wordt het perceel natter wat ten goede komt voor de natuurwaarde in het gebied. Het vernatten van het noordelijk deel heeft als doel om onder meer vochtige heide met elementen van hei schraal grasland te ontwikkelen. Hiermee ontstaat voor diverse gemeentelijke doelsoorten, waaronder de kamsalamander, de boomkikker en diverse wilde bijen, dagvlinders en libellen, geschikt leefgebied en een stapsteen naar omliggende leefgebieden. De spoorsloot als ook de aan te leggen poelen blijven ook geschikt voor de vinpootsalamander (Landschapsplan Drasse Driehoek Tilburg, 2022).

2.6 Maatregelen

In het projectplan (hoofdstuk 6) en de aanvullende gegevens van 19 januari 2026 en 10 maart 2026 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor de wezel, de bunzing, de steenmarter, de vinpootsalamander en de kamsalamander zoveel mogelijk te voorkomen.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

Algemeen

- In overleg met een ecologisch deskundige worden de te nemen maatregelen en vervolgstappen vastgesteld.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin wordt geborgd dat de juiste gedragsregels over flora- en fauna worden gewaarborgd.
- Het toekomstige beheer van het plangebied is opgenomen in de Beheernotitie Drasse Driehoek. Regulier beheer en onderhoud na afronding van de realisatie- en ontwikkelfase wordt uitgevoerd conform de Gedragscode soortenbescherming gemeenten 2025 & Gedragscode bestendig beheer en onderhoud Waterschappen.

Vinpootsalamander en kamsalamander

Realisatie compensatiegebied

- In het gebied ten zuiden van het spoor (deelgebied 2) wordt 1 poel gerealiseerd in de periode april tot en met mei. Dit is voor deze werkzaamheden de minst kwetsbare periode, omdat de soorten zich dan in het voortplantingswater bevinden. Deze nieuwe poel dient als compensatie voor het voortplantingsbiotoop.
- Op maximaal 45 meter afstand van de te realiseren poel in deelgebied 2 zijn reeds houtwallen aanwezig. Deze dienen als landbiotoop en als verbinding richting de andere poelen.
- De te realiseren poel in deelgebied 2 wordt op een afstand van 180 en 210 meter van de andere poelen gerealiseerd zodat er een netwerk aan poelen ontstaat.
- Aanvullend wordt ten noorden van het spoor (deelgebied 1) 3 poelen gerealiseerd.
- De te realiseren poelen voldoen aan de volgende eisen zoals gesteld in het Kennisdocument Kamsalamander (BIJ12, 2017):
 - Het oppervlakte betreft 775 vierkante meter;
 - De oever aan de noordkant wordt flauw (1:10 talud) en de oever aan de zuidkant wat steiler (1:5 talud);
 - De poel wordt 1,05 meter diep;
 - De poel zal ongeveer 80-90 % zon beschenen zijn en 10-20 % beschaduwde;
 - Ten noorden van de poel is op korte afstand een houtwal aanwezig. Deze houtwal wordt tijdens de werkzaamheden aangevuld;
 - De 3 poelen binnen dit perceel liggen allemaal binnen 250 meter van elkaar;
 - Het functioneren van de nieuwe poel wordt versneld door een deel van de aanwezige vegetatie van de te dempen sloot te verplaatsen naar de nieuwe poel.

No-go zone en ongeschikt maken

- De bosschages en graslanden rondom de noordelijke, bestaande, poel in deelgebied 2 zijn aangemerkt als 'No-go zone'. Dit betekent dat tijdens vrijwel de gehele periode waarin de werkzaamheden plaatsvinden, dit gebied ontoegankelijk is voor mensen gedurende de realisatie- en ontwikkelfase.
 - Er wordt in deze zone eenmalig 25 % van het moerasstruweel en 50 % van een smalle strook van spontane houtopslag gedund.
 - Dit gaat plaatsvinden in de maand juli en zal volledig plaatsvinden buiten de kwetsbare winterperiode van de kamsalamander en vinpootsalamander.
- Voorafgaand aan de realisatie van de poel en herstel van de bestaande, noordelijke poel in deelgebied 2 vinden maaiwerkzaamheden plaats, eenmaal in oktober, eenmaal in november en vanaf maart eens per 3 weken totdat de nieuwe poel is gerealiseerd. Door de maaiwerkzaamheden wordt dat gedeelte van het plangebied onaantrekkelijk gemaakt voor de vinpootsalamander en kamsalamander voordat de voorjaartrek begint. Tevens wordt door de maaiwerkzaamheden dat gedeelte van het plangebied ongeschikt gemaakt voor de wezel, de bunzing en de steenmarter.

- De poel en bosschage in deelgebied 1 blijven behouden, tussen deze poel met bosschage en het aangrenzende Reefhofbos is een dunne strook akkerland aanwezig. Om eventuele migratie van salamanders niet te belemmeren zullen er tussen deze strook geen voertuigbewegingen, materiaalopslag of ander werkverkeer plaatsvinden.

Wegvangen individuen te verondiepen sloot

- Voorafgaand aan het verondiepen van de sloot die als voortplantingsbiotoop van de vinpootsalamander functioneert worden individuen weggevangen. De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd door een ecooloog.
- De aanwezige vinpootsalamanders en mogelijk aanwezige kamsalamanders zullen worden gevangen middels een RAVON schepnet (standaard). Hierbij wordt de gehele lengte van de te verontdiepen sloot geschept. De gevangen salamanders zullen in een emmer met water worden gedaan en uitgezet in de noordelijke poel én de spoorssloot welke beiden geschikt voortplantingsbiotoop bieden voor deze soorten.
- Het wegvangen zal plaats vinden in de periode van eind februari tot en met maart.
- Het wegvangen zal plaatsvinden totdat er 2 opeenvolgende dagen geen vinpootsalamander meer wordt aangetroffen.
- De gevangen vinpootsalamanders worden uitgezet in de noordelijke poel en de spoorssloot in deelgebied 2, deze zijn beide geschikt als voortplantingsbiotoop.
- Nadat salamanders zijn weggevangen en uitgezet zullen de werkzaamheden dezelfde dag of anders de opvolgende dag van start gaan.
- Het verondiepen duurt maximaal 5 dagen. Indien de werkzaamheden 1 dag na het afvangen starten, is tot afronding van het verondiepen een ecooloog aanwezig om eventueel teruggekeerde salamanders af te vangen en uit te zetten in de noordelijke poel en de spoorssloot. Hierbij wordt afhankelijk van hoever de sloot verondiept is, maximaal gedurende 2,5 uur eventueel aanwezige salamanders afgevangen.
- Overige sloten dan de te verontdiepen sloot worden niet afgevangen.
- Bijvangst in de vorm van onder andere waterinsecten, algemene amfibiesoorten zullen tevens in de omgeving worden uitgezet in de noordelijke poel én de spoorssloot.

Herstel voortplantingsbiotoop

In de zuidelijke poel in deelgebied 2 vinden herstelmaatregelen plaats.

- Het herstel van de aanwezige poel ten zuiden van het spoor zal plaatsvinden tussen oktober tot en met januari. Dit is daarvoor de minst kwetsbare periode.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden zal een ecologisch deskundige mogelijk aanwezige salamanders vangen en verplaatsen naar de noordelijke poel en spoorssloot. Dit is geschikt voortplantingsbiotoop waar geen werkzaamheden plaatsvinden.
- De periode tussen het afvangen van de salamanders en het verwijderen van de bovenste sliblaag betreft maximaal 3 dagen.
- Indien gedurende een aaneengesloten periode van 45 minuten geen salamanders worden aangetroffen, wordt het wegvangen beëindigd.
- De bovenste sliblaag wordt vanaf het land met een graafmachine verwijderd, waarmee de voedselrijke laag wordt weggenomen.
- Het slibdepot wordt op ongeveer 5 meter afstand van de poel gelegd en zal 3 dagen blijven liggen voordat het wordt afgevoerd, eventuele aanwezige fauna kan op deze manier nog uit de sliblaag gaan.

Wezel, bunzing en steenmarter

Het plangebied zowel ten noorden als zuiden van het spoor wordt verbeterd als leefgebied voor de wezel, de bunzing en de steenmarter.

- Ten behoeve van de ontwikkeling van natuurgrasland zal 3 maal per jaar 75 % gemaaid worden in de periodes van de tweede helft mei, half juli-augustus en tweede helft september. Hierna wordt er tweemaal per jaar gemaaid waarbij 60% zal worden gemaaid in eind juni – begin juli en september - november. Het vrijgekomen materiaal wordt daarbij binnen 2-3 dagen afgevoerd.
- De te verwijderen begroeiing tot een dikte van 12 centimeter in diameter vindt plaats in een klein deel van de houtwal waar aanwezige laurier en spar wordt afgezet en gerooid. Hierbij zal rekening worden gehouden met de kwetsbare periode van de kleine marterachtigen. Dit betekent dat deze vegetatie wordt afgezet en gerooid in september en oktober.
- Er worden binnen het plangebied 3 takkenhopen gerealiseerd, de exacte locaties worden in afstemming met een ecologisch deskundige bepaald. De takkenhopen worden op de volgende wijze gerealiseerd:
 - De werkzaamheden bestaan uit het losmaken van de aanwezige grond en het aanbrengen van een fundering van zand, grind of zeer fijn vertakkingsmateriaal boven het maaiveld;
 - Vervolgens wordt een nestkamer aangelegd van minimaal zes boomstammen (lengte 1 meter, diameter 15–20 centimeter). Dit gebeurt door 2 stammen tegenover elkaar op de grond te leggen en daar de andere 2 stammen overeen te leggen als een dak. Waarbij de tussenruimte wordt opgevuld met droog hooi of vergelijkbaar materiaal.
 - De nestkamer bevat minimaal 2 ingangen. De nestkamer zal droog blijven en beschermd zijn tegen weersinvloeden. Na het bouwen van deze nestkamer wordt er grof en fijn snoeimateriaal overheen gelegd. Openingen in de takkenhoop zullen maximaal 8 centimeter groot zijn;
 - De takkenhoop wordt elke 5 jaar aangevuld met nieuw materiaal.
 - De takkenhoop wordt minimaal 3 meter lang, 2 meter breed en 1 meter hoog.
- Aan weerszijde van het spoor worden nieuw houtsingels aangelegd, ten zuiden van het spoor worden ook de al aanwezige houtsingels aangevuld. Er wordt rekening gehouden met een uitval (maximaal 30%) van aangeplante bomen en struiken.
- De aanplant en aanvulling van de houtsingels worden uitgevoerd in de daarvoor minst kwetsbare periode, namelijk oktober 2026. Naast het functioneren van deze houtsingels als verbindingroute en verblijfplaats, dienen de houtsingels ook als foerageergebied omdat prooidieren zoals muizen, hazen en vogels daar ook leven.
- Bij de aanleg van nieuwe singels en aanvullen van bestaande singels zal aanplant bestaan uit inheems autochtone besdragende en notenvormende bomen en struiken.
- Deze houtsingels worden ten minste 2 meter breed en zullen worden aangeplant met de volgende soorten:
 - Zwarte els (*Alnus glutinosa*)
 - Zomereik (*Quercus robur*)
 - Schietwilg (*Salix alba*)
 - Wilde gagel (*Myrica gale*)
 - Zachte berk (*Betula pubescens*)
 - Gewone vlier (*Sambucus nigra*)
 - Sporkehout (*Rhamnus frangula*)
 - Aalbes (*Ribes rubrum*)
 - Gewone hazelaar (*Corylus avellana*)
 - Eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*)
 - Grauwe wilg (*Salix cinerea*)
 - Geoorde wilg (*Salix aurita*)
 - Sleedoorn (*Prunus spinosa*)
 - Gewone vogelkers (*Prunus padus*)

- De aanleg van 4 nieuwe poelen vergroot het voedselaanbod voor marterachtigen, doordat de poelen geschikt leefgebied vormen voor amfibieën en andere prooidieren zoals vogels en kleine zoogdieren. Daarnaast ontstaat door de omliggende natuurlijke begroeiing een verbindende structuur.
- Er worden 2 tot 4 terpen gerealiseerd ter compensatie van de nattere delen binnen het plangebied. De terpen zullen zich na het realiseren ontwikkelen tot onderdeel van het kruidenrijk grasland. Exacte locaties en afmetingen worden afgestemd met een ecologisch deskundige.

Werken binnen kwetsbare periodes wezel, bunzing en steenmarter.

- De dunnings- en maaiwerkzaamheden staan momenteel gepland voor de maand juli. Voor de steenmarter en bunzing valt de maand juli in de kwetsbare periode. Voor de wezel valt juli in de kwetsbare periode indien sprake is van een tweede nest. Indien het niet mogelijk is om te beoordelen of sprake is van een tweede nest wordt hier zekerheidshalve wel vanuit gegaan. Echter moet hierbij óók rekening worden gehouden met de kwetsbare periode van de vinpootsalamander en kamsalamander (werkzaamheden die het landdeel beïnvloeden).
- Uitgaande van bovengenoemde kan geconstateerd worden dat het onmogelijk is om te werken in een periode waarbij alle soorten in hun minst kwetsbare periode zijn. Daarom is gekozen om de dunnings- en maaiwerkzaamheden (werkzaamheden die het landdeel beïnvloeden) uit te voeren buiten de kwetsbare periode van de vinpoot- en kamsalamander. Hierbij is gekozen voor de maand juli aangezien zowel van wezel, bunzing als steenmarter de jongen van deze marterachtigen de buitenwereld in deze periode betreden en mogelijkheid hebben om het gebied van de tijdelijke werkzaamheden te ontvluchten. Deze soorten zijn een stuk mobieler dan salamanders in hun landfase, en daardoor beter rekening mee te houden. Echter beseffen wij ons wel dat dit vraagt om een secure aanpak én een extra intensieve begeleiding tijdens de uitvoering. Onderstaand is uitgelegd hoe deze alternatieve werkwijze wordt uitgevoerd.
 - Uiterlijk één week voorafgaande aan de dunning- en snoeiwerkzaamheden zal een ecooloog een inspectie uitvoeren op aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen van de marterachtigen. Bij het aantreffen van potentiële verblijfplaatsen zullen deze worden afgezet met lint. Het lint wordt pas verwijderd nadat de werkzaamheden zijn afgerond.
 - De dunning- en maaiwerkzaamheden worden uitgevoerd middels handgereedschap.
 - Bij opslag en vervoer van vrijkomend takmateriaal (en eventueel andere machinale bewegingen) wordt gebruik gemaakt van het bestaande zandpad parallel aan de spoorwiel.
 - Tijdens de werkzaamheden wordt één werkrichting aangehouden. Zo hebben dieren de kans tot vluchten;
 - Werkzaamheden vinden alleen overdag plaats, tussen zonsopgang tot zonsondergang.
 - Schade aan slootkanten, houtsingels, bosjes en solitaire bomen wordt voorkomen.
 - Indien gemotoriseerd materiaal niet in gebruik is wordt deze ter voorkoming van verstoring uitgezet.

Deze werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

De locaties van de maatregelen zijn weergegeven in bijlage 2.

2.7 Voorschriften

Wij nemen in aanvulling op voorgestelde maatregelen de volgende voorschriften op om de staat van instandhouding te kunnen borgen voor de wezel, de bunzing, de steenmarter, de vinpootsalamander en de kamsalamander:

Algemene voorschriften

1. De vergunninghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden beginnen bekend is, maar uiterlijk 2 werkdagen voor de start van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De vergunninghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl, als bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere activiteiten als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze vergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan dit besluit verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van dit besluit en de daaraan verbonden voorschriften, zo dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de activiteiten (inclusief alle maatregelen die er voor de soorten worden genomen) uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het projectplan (hoofdstuk 6) en de aanvullende gegevens van 19 januari 2026.
7. In alle gevallen waarin in dit besluit wordt afgeweken van het activiteitenplan, het mitigatieplan of andere bij de aanvraag behorende documenten is dit besluit leidend.
8. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ (hierna: ecooloog) op het gebied van de soorten waarvoor vergunning is verleend.
9. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken, uitvoeren van de controlerende en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op eerste verzoek van een toezichthouder te worden gegeven.
10. De vergunninghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen voor het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven. Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk 2 werkdagen voor de start van de werkzaamheden. Mail het ecologisch werkprotocol naar info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

¹ Wat wij hieronder verstaan staat op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO): <https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/ecologisch-deskundige>

11. Zodra alle handelingen en activiteiten zijn uitgevoerd die betrekking hebben op de beschermde soorten opgenomen in de vergunning, dient de afronding van de werkzaamheden bij ons te worden gemeld. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de gerealiseerde permanente voorzieningen, het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen en de inrichting van het plangebied. Dit dient u te doen door het logboek naar ons op te sturen via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

De algemene voorschriften zijn opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de vergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n).

Specifieke voorschriften

Wegvangen salamanders

12. Tijdens het eventueel wegvangen van de vinpootsalamanders en kamsalamanders dient er voldaan te worden aan de eisen zoals gesteld in het Desinfectie protocol veldwerk (RAVON, 2020).

Dit voorschrift is opgenomen vanwege het inperken van het risico op overbrengen van amfibieziektes, waaronder chytridiomycose en het ranavirus.

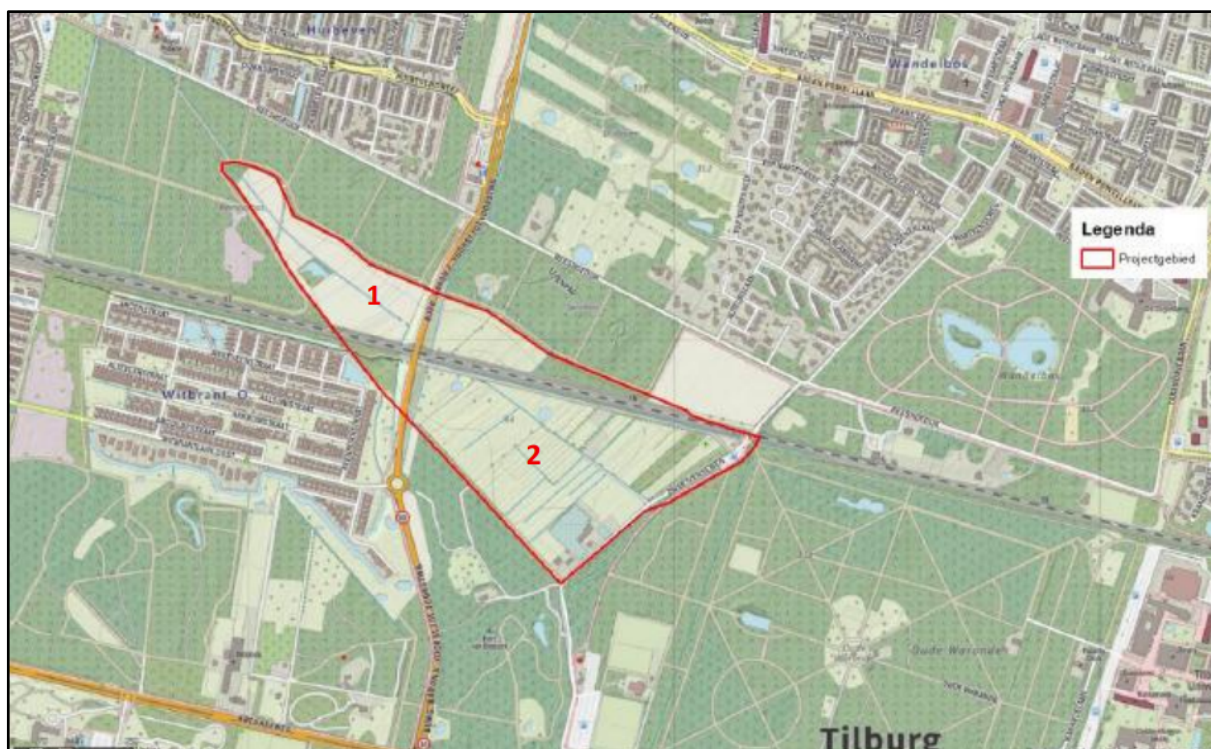
2.8 Staat van instandhouding

Door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden komt de staat van instandhouding van de wezel, de bunzing, de steenmarter, de vinpootsalamander en de kamsalamander niet in het geding. Dit omdat voor, tijdens en na de werkzaamheden maatregelen worden getroffen. Daarnaast wordt het gebied ingericht voor de aangevraagde soorten.

3. Conclusie

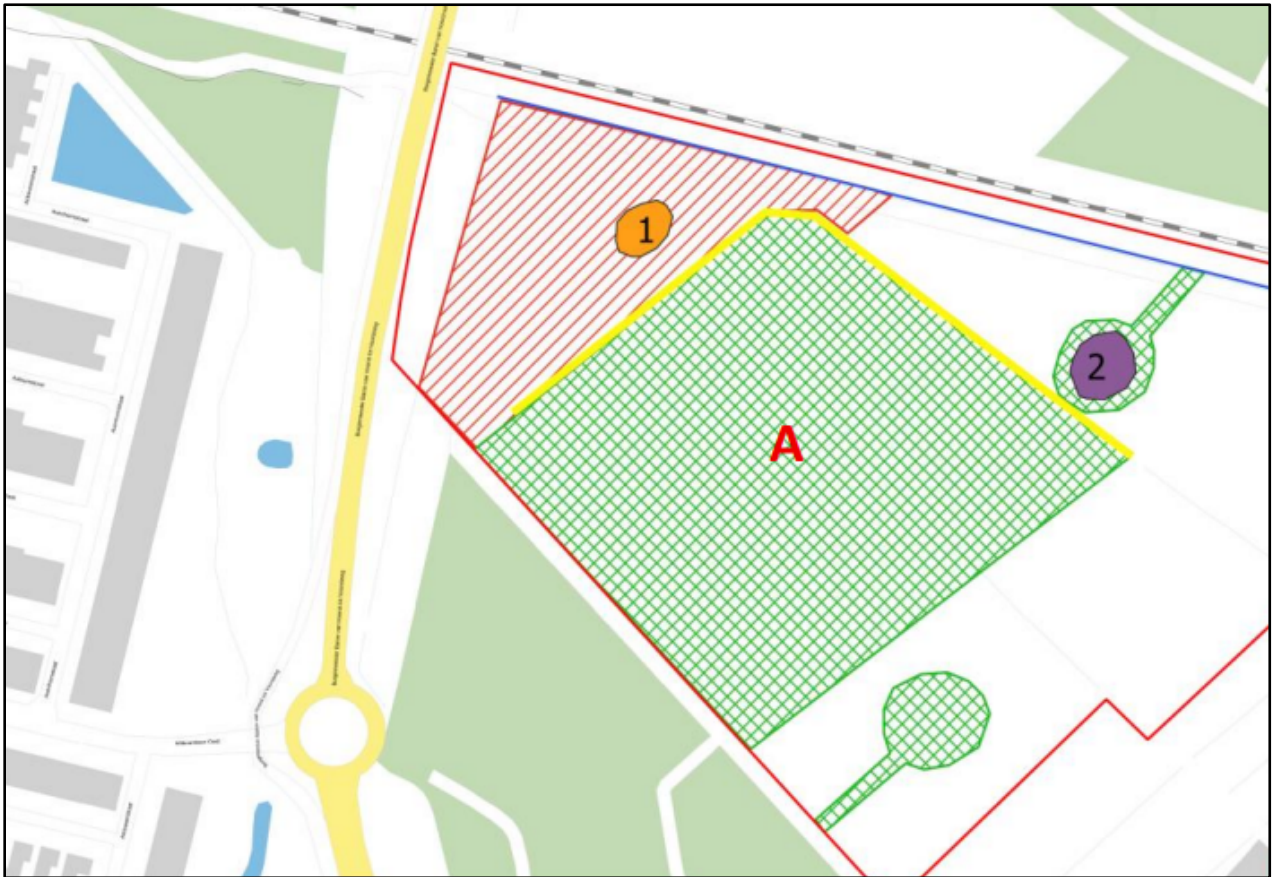
De gevraagde omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet, voor een flora- en fauna-activiteit, wordt voor de wezel, de bunzing, de steenmarter, de vinpootsalamander en de kamsalamander en beschreven activiteiten verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden.

Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie

Figuur 1. Locatie Drasse Driehoek. De activiteiten vinden plaats binnen het rood omlijnde gebied. Deelgebied 1 bevindt zich ten noorden van de spoorlijn, deelgebied 2 ten zuiden van de spoorlijn.

Bijlage 2. Locaties van de maatregelen

Figuur 2. Deelgebied 2, ten zuiden van het spoor. De no-go zone is rood gestreept, de locatie van de maaiwerkzaamheden is weergegeven met groen. De noordelijke poel is oranje weergegeven, deze blijft onaangetast. De te herstellen zuidelijke poel is paars weergegeven. De te verondiepen sloot is afbeeld als gele lijn. De blauwe lijn in het noorden van deelgebied 2 is de sporsloot.

Figuur 3. Locaties aanplant van bestaande singels weergegeven in geel, de aan te vullen bestaande singels weergegeven in groen. Locaties van de nieuwe poelen lichtblauw, bestaande poelen donkerblauw.

Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten

Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit		
<u>Gegevens</u>		
Aanvraagnummer	Z/264059	
Naam initiatief	Natuurontwikkeling Drasse Driehoek	
vergunningsperiode	voor de periode vanaf de dag na de dag van bekendmaking van dit besluit tot en met 1 oktober 2030	
Vergunninghouder		
Naam aanvrager		
Adres		
PC-Woonplaats		
<u>Gegevens werkzaamheden:</u>		
Contactpersoon uitvoering werkzaamheden		
Telefoonnummer (vast)		
Telefoonnummer (mobiel)		
Contactgegevens ecooloog betrokken bij uitvoering		
Locatie(s) werkzaamheden		
Datum gereedkomen compensatiemaatregelen		
Datum start werkzaamheden		
Overzicht planning werkzaamheden		
<i>Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 werkdagen van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord</i>		
Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: info@odbn.nl	